

Висновки. На основі вищевикладеного, пропонуються наступні рекомендації:

1. Залучати науково-педагогічних працівників до розробки «Положення про рейтингову систему оцінки успішності студентів», в якій врахувати штрафні санкції та преміальні бонуси.

2. На основі нарахованої студентам кількості рейтингових балів за усіма дисциплінами за семестр (навчальний рік) проводити конкурси «Кращий студент», «Кращий студент курсу», «Краща навчальна група».

Література:

1. Вітвицька С. С. Практикум з педагогіки вищої школи: Навч. посібник за модульно-рейтинговою системою навчання для студентів магістратури / С. С. Вітвицька. – К. : Центр навч. літератури, 2005. – 396 с.

2. Коваленко В. Г. Модульно-рейтингове навчання як засіб індивідуалізації навчального процесу у вищому технічному закладі: Автореф. дис...к. пед. н. 13.00.09 – теорія навчання / В. Г. Коваленко / Волинський державний університет ім. Лесі Українки. – Луцьк, 2005. – 14 с.

3. Безобразова Л., Киридон П. З досвіду використання рейтингово-кумулятивної системи у Полтавському педуніверситеті / Л. Безобразова, П. Киридон // www.pdpu.poltava.ua/nauka/bolonskij_process.php

4. Петрук В. А. Теоретико-методологічні засади формування професійної компетентності майбутніх фахівців технічних спеціальностей у процесі вивчення фундаментальних дисциплін // [http://universum.vinnica.ua /txt/ Petruk_V__ Teoretyko metodychni_zasady_formuvannya_2006.pdf](http://universum.vinnica.ua/txt/Petruk_V_Teoretyko_metodychni_zasady_formuvannya_2006.pdf)

5. Критерії атестації та оцінювання результатів виконання завдань рубіжної контрольної роботи // http://imash.ufe.ukrsat.com/inf_student/Redich/10_fbp/mod_kontr.htm

6. Модернізація вищої освіти України і Болонський процес // Освіта України. – 10 серпня 2004 (№ 60-61). – С. 7-11.

Статья посвящена использованию системы штрафных и премиальных баллов в оценке успеваемости студентов в высшем учебном заведении. Именно системе оценивания знаний принадлежит важная роль в обеспечении высокого качества образования и формировании конкурентоспособных выпускников.

The article is devoted to the use of the system of penal and bonus balls in the estimation of progress of students in higher educational establishment. Exactly the system of evaluation of knowledge an important role belongs to in providing of high quality of education and forming of competitive graduating students.

УДК 371.27:37

Хотченко І. А.

ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ НАЦІОНАЛЬНИХ ІСПИТІВ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ВИЩИХ ЗАКЛАДАХ ОСВІТИ КИТАЙСЬКОЇ НАРОДНОЇ РЕСПУБЛІКИ

Стаття присвячена проблемі організації контролю навчальних досягнень студентів з іноземної мови у вищих закладах освіти в Україні, яка може бути вдосконалена через вивчення й перейняття корисного досвіду у цьому питанні в КНР.

Постановка проблеми. “Відповідно до Національної доктрини розвитку освіти, основними напрямками оновлення змісту освіти є: особистісна орієнтація системи освіти на основі новітніх досягнень науки, культури і соціальної практики” [4, с.26].

Вивчення іноземних мов набуває все більш пріоритетного напрямку модернізації змісту освіти, коли відбувається удосконалення розвитку комунікативної культури,

створюються умови для вільного спілкування, значно розширюються пізнавальні можливості, підвищується мотивація навчання.

У закладах середньої та вищої освіти в Україні вивчається понад 15 іноземних мов, провідне місце серед яких посідає англійська мова. Дослідження, проведені вітчизняними вченими, свідчать, що лише незначна кількість сучасних випускників шкіл володіють іноземними мовами на рівні, достатньому для якісного спілкування та користування іноземною літературою [3, с. 134].

Як відомо, одним із перевірених шляхів покращення якості освіти і ефективного управління пізнавальною діяльністю студентів у вищій школі є підвищення рівня здійснюваного контролю їх навчальних досягнень на державному рівні.

Використання теорії і практики організації контролю навчальних досягнень студентів за кордоном, наприклад, у розвиненій країні Китай, може бути дуже корисним досвідом і для вітчизняної системи контролю навчальних досягнень студентів з вивчення іноземних мов.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Проблема контролю не є новою, але вона за будь-яких часів не втрачає своєї актуальності.

Розкриття специфіки організації контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів ВНЗ у сучасних умовах відображено у дослідженнях В.Аванесова [1], С.Архангельського, В.Беспалько [2], В.Буряка, В.Гриньової, Т.Дмитренко, Н.Карапузової, І. Синельник та ін.

Історико-педагогічні аспекти організації контролю і оцінки знань представлено у роботах А.Відченко, В.Віхрущ, М.Євтуха, С.Золотухіної, О.Сухомлинської та ін.

Обґрунтування та експериментальна перевірка тестового контролю учнів та студентів розглянуто в роботах Т.Солодкої, В.Безверхової та ін.

Досвід організації контролю і оцінки знань учнів і студентів за кордоном розглянуто у роботах Н. Бовіної і О.Кузнецової.

Питання вивчення англійської мови у закладах вищої освіти розглянуто у працях І.Терлецької, Є.Воронової, О.Кулик, К.Назаренко та ін. Зокрема проблемою контролю навчальних досягнень учнівської молоді займались Т.Кушнар'ова, М.Смирнова, Н.Шеверницька, М.Дюконова, Я.Болюбаш, Г.Лезарук та ін. Питанням національного тестування з іноземної мови присвятила увагу О. Квасова.

Також слід зазначити, що особливості національних іспитів з іноземної мови у вищих закладах освіти Китайської Народної Республіки були досліджені у публікаціях вітчизняних науковців Є.Спіцина та О.Маркачової, що демонструє існування інтересу до зазначеного питання.

Однак аналіз наведених наукових досліджень свідчить про те, що питанню вивчення досвіду контролю навчальних досягнень студентів з іноземної мови, зокрема англійської, в закладах вищої освіти КНР не приділено достатньої уваги. Таким чином, на сьогоднішній день відсутнє цілісне дослідження та узагальнення досвіду з контролю навчальних досягнень студентів з іноземної мови у закладах вищої освіти в Китайській Народній Республіці.

Формулювання цілей статті. Мета цієї статті на основі аналізу наукової літератури систематизувати досвід організації контролю навчальних досягнень студентів ВНЗ з іноземних мов у ВНЗ Китайської Народної Республіки.

Виклад основного матеріалу. Враховуючи велику кількість студентів у ВНЗ КНР уряд дуже серйозно ставиться до освітньої політики, особливо до контролю навчальних досягнень студентів. Поглиблюючи знання з англійської мови, китайці руйнують мовний бар'єр, що здавна існує між Китаєм і навколишнім світом, який істотно зменшує ефективність відносин дружби і співробітництва з іншими країнами.

Нині англійська мова в Китаї за своєю значимістю прирівнюється до математики та рідної мови і є однією із шести дисциплін, обов'язкових для складання на іспиті при переході з молодшої середньої до старшої середньої школи та на вступному іспиті до

ВНЗ. Студенти, які воліють навчатися у закладах вищої освіти КНР, повинні скласти національний вступний іспит «гаокао», до змісту обов'язкових для складання дисциплін якого входить англійська мова. Бал за англійську мову складає 20% від сумарного балу.

Зазвичай іспит з англійської проходить у вигляді тесту, виключно у письмовій формі. Іспит поділяється на кілька частин: аудіювання, граматики, питання до тексту тощо. Копіювання відповідей сусіда по парті виключено, сфальсифікувати оцінку також неможливо. Суворі системи контролю за проведенням іспиту і перевірки результатів абсолютно надійні і не припускають можливості студента одержати оцінку, що не відповідає його знанням. Щоб забезпечити об'єктивність оцінки, результати іспиту практично цілком обробляються комп'ютером.

Для покращення здійснюваного контролю навчальних досягнень студентів у КНР безперервно розроблялися проекти програм іспитів. Так у вересні 1988 р. були опубліковані нові програми іспитів. Зміст екзаменаційних питань представлено у виді тестів (типу TOEFL), що відповідає світовим стандартам. Після 1994 р. зміст розширений за рахунок введення суб'єктивних форм контролю, що здійснюються викладачами. Це такі форми, як: переклад з іноземної мови на китайську; диктант із заповненням пропусків; складний диктант із листовними відповідями на питання по тексту обсягом до 250 слів; коротка відповідь (не більш 10 слів) на поставлені питання після читання навчальної статті.

Нині в Китаї існує різноманіття іспитів для перевірки знань студентів з англійської мови. Найбільш популярним є національний інститутський іспит з англійської мови CET (College English Test) 4-го і 6-го рівнів. Для успішного завершення процесу навчання у закладі вищої освіти і почесного отримання ступеня бакалавра студентам необхідно скласти іспит CET-4 – національний стандартизований тест з англійської, який є винаходом китайських спеціалістів. CET відповідає світовим стандартам оцінювання і є найбільш популярним серед студентів через свою прозорість, доступність, надійність, низьку вартість та інші показники.

У свою чергу CET поділяється на CET – 4, CET – 6, CET – 8 (тести розподілені у напрямку підвищення складності від меншої до більшої цифри) та CET – Spoken English Test (CET-SET). Студенти, які спеціалізуються на вивченні англійської мови, повинні скласти CET – 8. CET – 4 та CET – 6 мають статус державних іспитів із початку свого існування (1987 р.), з того часу у них взяли участь більше 1 млн. китайських студентів.

Обидва, CET – 4 та CET – 6, призначені для перевірки студентів на вміння читати, перекладати, писати та слухати, у свою чергу CET – SET призначений для перевірки навичок студента спілкуватися англійською мовою. До складання CET – SET допускаються тільки ті студенти, які склали CET – 4 з відзнакою, CET-6 або CET-8 [7, 23].

CET – 4 та CET – 6 вимагають ґрунтовної підготовки. У бібліотеках навчальних закладів та прилавках книжкових магазинів Китаю представлено величезне різноманіття навчальних посібників, за допомогою яких студенти готуються до складання цього спеціалізованого тесту.

1999–2005 рр. за державним стандартом оцінювання результатів CET-4 для успішного складання даного іспиту необхідно набрати щонайменше 60 балів. Ті, хто не набрав потрібну кількість балів, не залишаються на другий рік навчання, вони можуть повторити спробу наступного року. Ті студенти, хто успішно склав національний іспит з англійської мови 4-го рівня (CET-4), у четвертому семестрі автоматично звільняються від семестрового іспиту з англійської мови [5, 8].

На початку XXI століття студенти КНР одержали ще більше можливостей для активної участі у міжнародному обміні, це пов'язано із новими перспективами розвитку країни і вступом Китаю до Світового Співтовариства. За цих обставин рівень складності тестування з англійської мови поступово зріс. Наприклад, вимоги до кількості слів словникового запасу за Державним стандартом навчальної програми з англійської мови (China new National English Curriculum Standard) зростали наступним чином: 500 слів у 1980 р., 1600 слів у 1985 р., 1800 слів у 1989 р., 3000 у 2003р. [6, 37]. Таким чином, згідно

із статистичними показниками протягом 1980-2003рр. вимоги до словникового запасу з англійської мови студентів ВНЗ Китаю зросли у 6 разів.

Аналіз нормативно-документальних джерел свідчить, що після 1994 р. зміст CET було розширено за рахунок введення таких форм контролю: переклад з англійської мови на китайську, заповнення пропусків, складний диктант, розширена відповідь на запитання за змістом тексту (обсягом до 250 слів), коротка відповідь на питання до прочитаної статті [5, 102].

За підсумками проведення даних державних іспитів за останні роки у КНР згідно з результатами статистики кількість студентів ВНЗ КНР, що беруть участь у державних іспитах з іноземної мови (які не є обов'язковими) з власного бажання значно збільшується з кожним роком.

Висновки і перспективи подальших досліджень. На підставі отриманих результатів дослідження можна рекомендувати ретельне вивчення і творче запозичення досвіду проведення вищеописаного контролю навчальних досягнень студентів з англійської мови у ВНЗ КНР, позитивні результати якого найімовірніше зможуть вплинути на формування нового підходу до питання якісного контролю знань студентів з англійської мови в Україні і саме таким чином покращити якість вітчизняної освіти і сформувані у студентів відповідальне ставлення до рівня власної освіченості.

Література:

1. В.С.Аванесов «Основы научной организации педагогического контроля в высшей школе. М.: МИСиС, 1989. – С. 167.
2. Беспалько В. П. Слагаемые педагогической технологии. – М.: Педагогика, 1989. – С. 168.
3. К.М. Магрламова. Стимулювання пізнавального інтересу учнів до екологічної освіти засобами іноземної мови. З досвіду проведення Єдиного Державного Іспиту (ЄДІ) в Російській Федерації і Китайській Народній Республіці. // Розвиток особистісного потенціалу та професійних навичок майбутнього фахівця: Зб.наук.праць. – Харків-Луганск, 2006. – С. 263
4. Методичний лист Міністерства освіти і науки України “Про вивчення іноземних мов у 2003/2004 навчальному році” / Іноземні мови в навчальних закладах. – 2003. – 2, с. 26
5. Chang, B. CET at Its Crossroads. – Scientific Chinese. – 2005. – Vol.3: pp. 6-11
6. Zhang, Z.Y. A Historical Review of CET-4 and 6. // Modern College Education. – 2005. – Vol.2. – pp. 100-103.

Стаття посвячена проблеме организации контроля учебных достижений студентов по иностранному языку в высших учебных заведениях в Украине, которая может быть усовершенствована через изучение и заимствование полезного опыта в этом вопросе в КНР.

This article focuses on problems of monitoring the educational progress of students with foreign language in higher education institutions in Ukraine, which can be improved through research valuable experience in this regard in China.

УДК 378.014.7

Байдацька Н. М.

УМОВИ ЗАЦІКАВЛЕНОСТІ УЧАСНИКІВ ПЕДАГОГІЧНОГО ПРОЦЕСУ В ЗДІЙСНЕННІ ОСВІТНЬОГО МОНІТОРИНГУ

Умови зацікавленості учасників педагогічного процесу в здійсненні освітнього моніторингу. Метою даної статті є обґрунтування педагогічних умов моніторингу якості навчальних досягнень студентів.